Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 207. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЖОВТНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1955. No. 207. VOL. LXII.

ПЕРШІ ВІДВІДИНИ ФОТО-РЕПОРТЕРІВ У ПРЕЗИДЕНТА

АЙЗЕНГАВЕР ВИГЛЯДАЄ ТАК, ЯК ПЕРЕД НЕДУГОЮ; ПРЕЗИДЕНТ ПРОБУЄ ХОДИТИ БЕЗ ДОПОМОГИ ІНШИХ ОСІБ

Денвер, Колорадо. — В п'ятому тижні своєї недуги Президент міг прийняти перший раз фоторепортерів в своїй кімнаті, які зробили знімки пацієнта, щоб люди в цій країні і в цілому світі могли бачити, як виглядає Айзенгавер. Одинадцять фоторепортерів і один репортер впродовж вісьмох мінут фотографували Президента, який розмовляв і жартував із людьми преси. Журналісти стверджують, що Айзенгавер виглядає майже так само як перед недугою, тільки один фотограф завважив, що президентові руки трохи худші. Перед зустріччю з фоторепортерами Президент по раз перший під час своєї недуги пробував ходити без допомоги інших осіб. В попередніх днях він пробував сам стояти. Фотографування відбулося на терасі при кімнаті Президента, на яку вивезли пацієнта на кріслі. Айзенгавер був одітий в піжаму, яку йому подарували журналісти в день його уродин. На комірі цієї піжами виткано по п'ять золотих зірок з обох боків, а на лівому боці виткана ще й шоста золота зірка, якою „відзначив" Президента д-р Пол Д. Вайт з Бостону за те, що Айзенгавер є добрим і слухняним пацієнтом. Фотографи визначили та терасі місце, де повинно стояти президентове крісло, і після того робили знімки пацієнта. Зроблено також фотографію Айзенгавера разом із його лікарями та медичною обслугою, яка піклується пацієнтом. На цій світлині, крім Президента, находяться ще: особистий лікар Айзенгавера генерал-майор Говард Мек Снайдер, лікар полковник Джордж М. Павелл, ляйтенант - полковник Едіта Тернер — голова медичних сестер в Фіцсімонському шпиталі, полковник лікар Вайрон Е. Паллек, ляйтенант Лоррейн Нокс (медична сестра), сержант Донавен Е. Воллінґ, сержант Джозеф Б. Ван і генерал-майор Мартин Гріффін. Президент пізнавав деяких фоторепортерів, між іншими пізнав фотографа з телевізійної компанії Дж. Дюбоа, що кілька років тому перебував разом із Президентом у горах Колорадо, де Айзенгавер ловив рибу. Пізнав також фотографа Френка Джуркоскі, який їздив з ним до Кореї. Фотографам було заборонено просити Президента, щоб він зміняв для них позицію в кріслі. Лікарський бюлетень стверджує, що Президент нормально видужує і може споживати такі харчі, як м'ясо з дикої качки, салату, ріпу та кукурудзяну кашу. Айзенгавер пополудні конферував впродовж 25-ох мінут з секретарем внутрішніх справ, а пізніше з своїм головним асистентом Шерманом Адамсом.

Зростають шанси кандидатури Стівенсона

Вашингтон. — Бувший демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон ще й досі офіційно не заявив, чи буде в найближчому році кандидувати, але його шанси тепер дуже поважні і з кожним днем зростають. Стівенсон уже виголосив кілька промов, а 17 листопада на демократичних зборах у Шикаґо має заявити, чи погоджується ще раз кандидувати. Стівенсонові сприяє те, що президент Айзенгавер хворий і не може на пресових конференціях відбивати атак демократів на свій уряд. Інші ж республіканці мають зв'язані руки щодо своїх кандитатур на президента, бо не знають, чи Айзенгавер зможе і схоче кандидувати. Такий стан потриває до початку січня, коли, згідно з заявою д-ра Пола Д. Вайта, стан здоров'я Президента дозволить виявити його політичні заміри. Тим часом Стівенсон здобуває щораз більше впливів серед демократів. Бувший секретар летунства демократ Томас К. Фінлеттер заснував був у 1953 році в Ню Йорку приватний гурток, — трест мозків, — який має поважні впливи серед демократів і явно підтримує Стівенсона. Гарриман, який був зв'язаний з цим гуртком, порвав із ним зв'язки.

Льонарді розв'язав переністську партію

Буенос Айрес, Арґентина. — Тимчасовий президент Арґентини Едуардо А. Льонарді розв'язав перністську партію, прихильники якої старалися відновити владу Хуана Перона. Льонарді вже давніше виступав проти переністської партії за те, що вона має тоталітарні прикмети. Коли ж впродовж 48 годин поліція заарештувала коло 50 осіб, запідозрених у змові проти уряду, Льонарді розв'язав цю партію. Центр змови знаходився у столиці провінції Коррієнтес — в місті Мерло. Між заарештованими є два посадники міст, голова міської ради та мировий суддя, в яких знайдено зброю.

БУРЯ ОПІЗНЮЄ ПРИЇЗД СКИТАЛЬЦІВ

Ню Йорк. — Транспортний корабель „Дженерал Ленгфітт", який везе з Европи коло півтори тисячі нових іміґрантів до ЗДА, приїде, наслідком бурі на Атлянтику, на два дні пізніше від первісного заповідженого терміну. Він причалить до 86 причалу в Нюйоркському порті (при 46 вулиці) щойно в п'ятницю 28 ц. м. Між новими іміґрантами знаходиться вісімдесять кількох українців, які прибувають заходами ЗУАДК-ту.

В АМЕРИЦІ

● **Медичні сестри** деяких повітів стейту Ню Йорк домагаються збільшення своєї місячної платні до 240 долярів від 1 січня 1956 року. Крім того, вони домагаються збільшення платні впродовж дальших трьох років по 120 долярів річно.

● **У Ню Йорку** і двох підміських повітах ведеться акція за адоптування 2,000 порторіканських і негритянських дітей. В цій справі 19 листопада відбудеться віче в готелі „МекАлпін". Акцією за адоптування цих дітей займається товариство, що зветься „Адоптуйте одну дитину!"

● **Найвищий Суд ЗДА** відкинув скаргу Марвіна Стюарта Волтона, який обвинувачував поліцію в тому, що йому насильно переведено пробу крови, щоб довести, що він був п'яний під час їзди автом. Поліція твердить, що Волтон дійсно спочатку не хотів давати крови, але потім закотив рукав і сказав: „Беріть!"

● **Фордгамський** університет у Ню Йорку вшанував почесним докторатом бомбайського кардинала з Індії Валеріяна Грасіяса. В своїй промові кардинал з похвалою висловлювався про індійського прем'єр-міністра Неру, який, мовляв, „всіми силами змагає до миру в світі".

● **20 членів** порторіканської націоналістичної партії внесли апеляцію до Найвищого Суду в справі їх засуду за участь у змові проти уряду ЗДА. Серед цих осіб є й ті, які стріляли в Конґресі, і ті, які брали участь в нападі на президента Трумана в Вілому Домі. Суд апеляцію відкинув.

● **В минулу суботу** злодії вчинили два зухвалі вломи в банках, які викрито аж в понеділок, коли банкові урядовці прийшли до праці. В Олбюкерку, Ню Мексіко, злодії вкрали 46,500 толярів із банку, який знаходиться в одній з дільниць атомової бази. У Вашинґтоні бандити вкрали 27,500 долярів із Світового Банку.

Доллес хоче зустрітися з Тітом

Вашингтон. — Державний департамент подав до відома, що державний секретар Джан Фостер Доллес хоче полетіти літаком з Женеви до Югославії, щоб там дня 6 листопада ц. р., зустрітися з югославським президентом маршалом Тітом. Це була б перша зустріч Доллеса з югославським президентом і завданням цієї зустрічі було б підкреслити дружнє ставлення З'єдинених Держав до Югославії і жовтня конферував з Тітом жовтня конферував з тітом державний підсекретар Роберт Морфі. Виїде Доллес до Бріоні на Адрійському морі з Женеви в другому тижні конференції міністрів закордонних справ, що почалася в четвер цього тижня. Подорозі зупиниться Доллес неофіційно у Відні, де буде гостем американського амбасадора Томпсона і де візьме участь у відкритті австрійської державної опери. В розмовах з Тітом Доллес задумує обмінятися думками на тему сучасної політичної ситуації. Це буде перша зустріч Доллеса з Тітом, бо досі Доллес не мав нагоди познайомитися особисто з Тітом і говорити з ним. Найголовнішою з тем у розмовах з Тітом буде мабуть справа балканського оборонного пакту, що її обговорював уже з югославським урядом підсекретар Морфі. Тіто натомість сподівається добитися збільшення американської допомоги ЗДА для Югославії.

Летунство будує літаки, подібні до „літаючих тарілок"

Вашингтон. — Команда летунства повідомляє, що вже незабаром будуть готові літаки, які своїм виглядом будуть подібні до „літаючих тарілок". Вони зможуть вертикально летіти вгору. Вже опубліковано мистецький малюнок, який представляє, як ці літаки будуть виглядати. Але одночасно команда летунства стверджує, що досі вона зовсім не мало „літаючих тарілок", і те все, що люди „бачили" як літаючі тарілки — це були тільки людські привиди, або „феномена природи", які люди вважали за „літаючі тарілки". Вже через кілька днів населення Сан Дієґо в Каліфорнії матиме нагоду бачити перший літак, подібний до „літаючої тарілки". Летунство стверджує, що що те все, що досі люди вважали за „літаючі тарілки" — зовсім не було літаком якоїсь чужої держави.

Проти тоталітарної тактики в поборюванні комунізму

Вашингтон. — Головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен у статті, опублікованій в журналі „Форчюн", остерігає американський нарід, щоб у поборюванні підривної комуністичної акції не користав з тоталітарної тактики та не порушував традиційної американської волі, заґарантованої конституцією. Воррен зазначив, що конституційні права американських громадян не порушуться, але деякі проєкти оборони уряду проти підривних елементів загрожують особистій волі. Головний суддя Найвищого Суду переконаний, що конституційних законів вистачає на те, щоб з успіхом поборювати підривні дії комуністів. В цій самій статті Воррен заявляє, що Об'єднані Нації творять добру підставу для міжнародного законодавства. „Чи мусить держава, — запитує він, — яка є тепер найсильніша в світі, жертвувати давніми вольностями своїх громадян, щоб оборонити *свою волю і безпеку?"*

Вплив автоматизації праці на зріст продукції

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл на Спільній Конґресовій Комісії для Економічного Звіту, заявив, що в останніх роках автоматизація (механізація) праці дуже зросла, але в роках від 1947 до 1954 продукція зростала з такою самою швидкістю, як в перших семи роках після першої світової війни, тобто в 1919-1925 роках. Продуктивність — це скількість випродукованих предметів за одну годину людської праці. На продуктивність впливає фаховість робітника, рід і якість робітничого знаряддя, технологія праці, рід сирівців та вишкіл керівників, які організують працю. Мічелл ствердив, що продуктивність зростала пересічно на три відсотки річно, а в роках 1947-1953 від 3.1 до 3.6 відсотка. Коли порівняти сім років після першої війни, сказав Мічелл, то побачимо, що в тих роках зростала продуктивність пересічно на 3.5 відсотка річно. Отже, не має причини боятися зросту механізації праці, бо цей зріст не викличе нових економічних проблем.

Москва зв'язує „окраїни"

Після побудованого по закінченні війни газопроводу Дашава (Західня Україна) — Київ — Москва, розпочато величезні роботи над спорудженням газопроводу Ставропіль — Москва. Це, як повідомляє „Правда", має бути найбільший в Совєтському Союзі газопровід, що перейде трасою: Ставропіль — Ростів над Доном — Таганріґ — Новочеркаськ — Жданов — Шахти — Ворошиловград — Курськ — Вороніж — Москва. Його довжина становитиме 1,200 кілометрів, а перейде він через 329 річок та ярів. До 38-ої річниці жовтневої революції „стахановці" обіцяють всі роботи над спорудженням цього газопроводу закінчити.

НОВІ ПАРТІЙНІ ГОЛОВАЧІ ЛЬВІВЩИНИ

Дня 29 вересня відбувся у Львові пленум обласного комітету компартії, на якому обговорювано неполадки в господарській ділянці, що про них останнім часом писала місцева преса. Р. Бабійчука — другого секретаря і члена бюра обласного комітету — від роботи на цих постах усунено „в зв'язку з переходом на іншу роботу", як делікатно зазначено в ухвалах пленуму. Другим секретарем пленум „обрав" (читай: Москва призначила) П. Кошевського. Першим секретарем і членом бюра обласного комітету партії призначено А. Юра.

● **В районі Сан Франсіско,** в Каліфорнії, стався землетрус, який спричинив шкоду на мільйон долярів. Під час землетрусу вилітали шиби, тріскалися стіни, падало начиння.

Не буде передчасних виборів у Франції

Париж. — Французький прем'єр Фор зазнав несподіваної поразки у своєму пляні перевести у Франції нові парляментарні вибори вже в грудні цього року, отже на пів року перед закінченням конституційного терміну. Власна радикально - соціялістична політична партія Фора рішила, на вненок попереднього прем'єра Мендес-Франса, доручити своїм членам в парляментарній комісії для справ виборів, щоб вони голосували за новими виборами щойно після того, як буде прийнята реформа виборчого права. За тим внеском заявився також теперішній міністер внутрішніх справ в уряді Фора. Мендес-Франс мотивував свій внесок тим, що нові вибори, переведені за старою виборчою ординацією, не поправлять політичної ситуації і не дадуть тривкої парляментарної більшости, яка запевнила б тривкість будь-якого уряду. Томущо дебати над проєктом реформи виборчого права мусять тривати довший час, то практично внесок Мендес-Франса вбиває ініціятиву Фора щодо виборів у грудні ц. р. Мендес-Франс — коментують французькі журналісти — хоче відсунути час виборів, поки він не доведе до кінця монтування свого виборчого бльоку, який — за його сподіваннями — дістане більшість і допоможе й йому, Мендес-Франсові, вернутися до влади.

Совєти продають Єгиптові зброю за 1/10 ціни

Каїро. — Совєтська пропозиція Єгиптові на продаж важкої зброї була така приманлива, що Єгипет не міг відкинути її — кажуть в єгипетських урядових колах. Совєти, запропонувавши продати Єгиптові зброї на загальну суму $80 мільйонів, оцінювали поодинокі роди зброї на одну п'яту до одної десятої в порівнянні з цією, яку подали були західні держави. Єгипет замовив в СССР 200 турбомоторових літаків типу МІҐ, 100 великих совєтських танків, 6 підводних човнів і велику скількість гармат. Ціна, яку Совєти зажадали від Єгипту, куди менша від тої, що її мусів заплатити комуністичний Китай. Так напр. за кожний совєтський літак МІҐ Совєти зажадали тільки по $50,000, а за підводний човен $1,500,000. У такій самій пропорції стоять ціни танків і гармат. Водночас, більшу частину коштів за зброю заплатить Єгипет бавовною і рижом. Покищо Єгипет переказав на чеський державний банк 1,000,000 фунтів, себто $2,800,000. Весь совєтсько-єгипетський договір на доставу зброї зроблено формально нібито тільки з Чехословаччиною. Перші транспорти зброї вже прийшли до Єгипту совєтськими кораблями, які вичалили з Одеси.

Французький союзник в Марокко перейшов до націоналістичного табору

Рабат (Французьке Марокко). — Один з найвидатніших і найгарячіших прихильників французької політики в Марокко паша Марракешу Тамі ель Гляуй перейшов до націоналістичного протифранцузького табору, приєднуючись до домагання націоналістів, щоб Франція дозволила вернутися із заслання на Мадаґаскарі колишньому султанові Марокко Мохаммедові бен Юссефові і допомогла до реставрації його володіння в Марокко. Ель Гляуй, вожд берберських племен в південному Марокко відіграв у 1953 році видатну ролю в акції детронізування бен Юссефа. Він підтримував французьку політику, яка закидала бен Юссефові надто пронаціоналістичні тенденції і допоміг французам посадити на султанському троні Мохаммеда бен Арафу. Перехід паші Марракешу до націоналістів визначає чергову поразку французького уряду в Марокко і французькі політичні кола дуже затурбовані цією подією. В цій ситуації поворот бен Юссефа на султанський трон є вже тільки справою часу і сам французький уряд готується до цього акту, спроваджуючи бен Юссефа з Мадаґаскару на французьку Рівєру, де для нього вже приготовано окрему віллу і куди він прибуде в суботу цього тижня. Тамі ель Гляуй склав свою заяву під час відвідин у нього Фатмі бен Сліманє, який одержав доручення творити новий марокканський уряд, і чотирьох членів коронної ради, призначеної останнім часом.

Совєти звільнили 3,000 польських старшин

Женева. — Совєти звільнили 3,000 польських старшин, яких взяли „в полон" після вмаршу до поруйнованої німцями Варшави після варшавського повстання в 1944 р., дармащо те повстання було зроблене для допомоги совєтському походові на Захід і Польща не знаходилась у стані війни з Совєтами. Крім того большевики виарештували були у „визволеній" Польщі коло 20,000 осіб, дійсних або уявних членів підпільної Армії Крайової (АК), і всіх їх вивезли на невільницьку працю на далеку північ. Тепер, після звільнення з полону німців, звільняться також рештки тих польських в'язнів, що їх Совєти теж зарахували були до категорії „полонених". Багато з них повмирали. Теперішнє „помилування" прийшло нібито на просьбу польського сателітнього прем'єра Циранкевича.

● **Командантом** південно-европейських збройних сил НАТО став ген. бриґади Джан Г. Міхаельс, ветеран другої світової і корейської воєн.

З ОСІННІХ МАНЕВРІВ НАТО В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Під час маневрів військ НАТО, що відбулися цієї осени в Німеччині, один з танків вніхав поза край мосту і тільки з трудом повелося його „визволити" із загрозливої ситуації.

ЗАХІД ОДНОЗГІДНИЙ В ПОГЛЯДАХ НА ВЗАЄМИНИ ЗІ СХОДОМ

15 МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НАТО СТВЕРДИЛИ НІСЕНІТНІСТЬ ІСНУВАННЯ „ДВОХ НІМЕЧЧИН". — СОВЄТИ СТАРАТИМУТЬСЯ ЗІШТОВХУВАТИ СПРАВУ НІМЕЧЧИНИ НА ЗАХІДНІЙ ПЛЯН

Париж. — 15 міністрів закордонних справ, зібрані в Парижі на конференції Ради Організації Північно - Атлянтійського Пакту (НАТО), ствердили напередодні нової міжнародної історичної конференції, яка в четвер 27 жовтня ц. р. відкривається в Женеві, повну однозгідність в поглядах щодо дальших взаємин між Заходом і Сходом. Державний секретар Доллес, промовляючи в імені всіх трьох західніх міністрів закордонних справ (МекМіллана і Піне), відчитав спершу звернення президента Айзенгавера до Ради НАТО, в якому Президент, як колишній головний командант збройних сил НАТО, запевнив ще раз репрезентантів 15-ти держав, що він надалі відданий ідеям того міждержавного бльоку. Дж. Ф. Доллес предложив проєкт того европейського пакту безпеки, що його західні держави готові підписати, як ґарантію для Совєтів проти небезпеки відродження німецького імперіялізму, якщо Совєти погодяться на об'єднання Німеччини. У дискусії виявилось, що хоч Рада НАТО воліла б такий европейський пакт безпеки, як його пропонував англійський прем'єр Іден, себто, щоб від Заходу підписали його 7 держав Західньої Европейської Унії плюс ЗДА й Канада, або 15 держав НАТО, — проте три західні великодержави не виключають своєї згоди також на совєтський проєкт пакту безпеки, що його підписали б узагалі всі европейські держави. Ніяка форма забезпеки, мовляв, не є виключена, якщо тільки можна б дістати в заміну за неї об'єднання Німеччини. У відповідь на бажання менших держав з бльоку НАТО брати активнішу участь у вирішуванні міжнародних справ — при чому їх речником був бельгійський міністер закордонних справ Спаак — держ. секретар Доллес заявив, що остаточний текст меморіялу трьох західніх міністрів буде ще предложений всім членам Ради НАТО. Узгіднено теж, що на випадок потреби буде скликане надзвичайне засідання всіх 15 міністрів закордонних справ під час тривання Женевської конференції. Тим часом відомості з Москви кажуть, що Молотов буде старатися висунути на Женевській конференції на перший плян справу роззброєння, при чому він нібито задумує скидати вину за теперішній стан цієї справи — на західні великодержави. Тактика Молотова матиме на увазі — пишуть кореспонденти західньої преси з Москви — відсувати на задній плян і легковажити справу об'єднання Німеччини, яка в очах усього західнього світу стоїть власне на першому місці всіх непорадних найважніших міжнародних справ.

Справа Зарщини не попсує німецько-французьких взаємин

Париж. — Західньо-німецький міністер закордонних справ Брентано, який взяв участь в нарадах 15-ти міністрів закордонних справ держав НАТО, заявив, що Західня Німеччина не виступить публічно з ніякими новими пропозиціями у справі Зарщини не порозумівшись раніше з Францією. Брентано висловив переконання, що співпраця між Західньою Німеччиною і Францією не потерпить від вислідів недільного плебісциту в Зарщині і що нова розв'язка правно-державного статуту для Зарщини „знайдеться, хоч би дурні в Зарщині, Західній Німеччині і Франції не бажали б собі її". Однаково керівні західньо - німецькі, як і французькі кола признають конечність переведення нових переговорів у справі Зарщини, які взяли б під увагу настрої і бажання населення Зарщини, висловлені в останньому плебісциті, але погоджуються в тому, що не треба спішитись з тими переговорами. Вони будуть переведені імовірно після виборів до автономного зарського парляменту й після виборів у Франції.

Британський уряд переорганізовує головне командування збройних сил

Лондон. — Британський уряд сповістив Палату Громад про створення становища голови об'єднаних штабів британських збройних сил. Головою шефів штабів призначено сера Вільяма Диксона, — маршала королівських летунських збройних сил. Сер Вільям буде відсьогодні репрезентувати Велику Британію у військовому комітеті НАТО і в інших союзах, що до них Велика Британія приєдналася після закінчення другої світової війни. Водночас із цим прем'єр Іден подав до відома, що британський уряд вирішив поширити компетенції Селвина Лойда, міністра оборони Англії, в тому напрямку, щоб він мав можливість координувати плянування і здійснювання і військових оборонних заходів у країні. Для допомоги урядові у веденні військової ділянки встановлено окрему раду „професійних військових дорадників" до якої входять шеф імперського генерального штабу ген. Темплер, перший лорд адмірал Ірл Мавнтбаттен і маршал летунства Бойл.

В СВІТІ

● **Представники** Південної Африки покинули спеціяльну політичну комісію Генерального Зібрання ОН для протесту проти дискутування на терені цієї комісії справи расового конфлікту і расової сеґреґації в Південній Африці. Делеґат Південної Африки В. С. дю Плессіс заявив, що така дискусія суперечить другій статті 7-го параграфу чартеру ОН, який забороняє встрявання у внутрішні справи держав-членів ОН.

● **Адоптована донька** Ноела й Герти Філдів Ерика Глязер Воллах заявила, що совєтська поліція „запевнила" її оконечно, що вона вже найближчого тижня зможе виїхати із Совєтського Союзу. Поїде пані Воллах мабуть до совєтської зони Берліну, бо американське громадянство вона втратила і ледве чи зможе вона одержати візу, щоб відвідати свого чоловіка у Вірджінії. Її мати живе в Англії.

● **Едвард Ловсон,** амбасадор ЗДА до Ізраїлю прибув до Парижу, щоб обговорити справи і проблеми Середнього Сходу з державним секретарем Джаном Фостером Доллесом.

● **Американський військовий** суд в Західньому Берліні засудив на непочесне звільнення з армії американського вояка Вилфреда Куміша, який самовільно залишив своє з'єднання у Відні 24 березня 1948 року і перейшов на совєтський бік. Куміш мав перебувати у совєтських концентраційних таборах і його звільнили Совєти 5 вересня 1955 року.

● **Щоб довести до замирення** з греками турецький міністер комунікації Муаммер Кавуоглю висісив особисто над новим будинком грецького консуляту в Ізмірі (Смирна) грецький державний прапор. В церемонії взяли участь представники турецької і грецької армій.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ

Сьогодні, в четвер 27-го жовтня, починається в Женеві конференція міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, головним завданням якої є відповідно сконкретизувати співіснувальний „дух Женеви", що його викликали були своїми дипломатичними усмішками голови урядів цих рішальних у теперішній міжнародній політиці „чотирьох великих": З'єдинених Держав Америки, Великої Британії, Франції і Совєтського Союзу. Які ж вигляди має ця важлива конференція?

Згідно з дотеперішніми голосами, ця конференція, коли мати на увазі її практичні результати, так само безвиглядна, як безвиглядними були всі передніші торги, пертрактації та спроби порозумітись з Кремлем. Єдиний вигляд цієї нової конференції звужується до переконання, що вона знову тільки потвердить безвиглядність ще одної спроби східньо-західнього співіснування на мирній і бодай сяко-тако стабільній базі.

Головним предметом теперішніх нарад у Женеві є справа Німеччини, точніше: справа об'єднання східньої та західньої частин цієї поділеної в Потсдамі країни і призначення їй відповідного місця в теперішній міжнародній політичній системі. За вірогідними повідомленнями з Москви, совєтський представник поїхав на цю конференцію з пропозиціями, які заздалегідь засуджені на те, що їх західні міністри відкинуть, і це совєтський міністер наперед знає. Ці совєтські пропозиції вимагають, щоб західні великодержави, за ціну об'єднання Німеччини, погодились на:

1. Скасування оборонної Організації Північно-Атлантійського Договору (НАТО) та на встановлення на її місце колективної системи безпеки, що включила б також Совєтський Союз і опановані Москвою східньо-европейські країни;

2. Гарантію, що об'єднана Німеччина в жадному відношенні, ані політично, ані військово, не буде зв'язана з Заходом;

3. Введення в усій об'єднаній Німеччині системи „переможного соціялізму", себто повної внутрішньої совєтизації країни;

4. Попереднє визнання, що комуністична Східня Німеччина є „історичним фактом", і включення маріонеткового східньо-німецького уряду в переговори та встановлення „нового ладу" в цілій Німеччині.

Очевидно, що Москва не є така наївна, щоб думати, що Захід на все це погодиться. Все ж таки її представник у Женеві всі ці пропозиції буде обстоювати з єдиною метою: задержати теперішній стан і продовжувати співіснувальну „дипломатію усмішок" доти, поки це буде потрібне. Справа в тому, що Кремль переконаний, що „час працює" для нього, що в теперішній ситуації Москва нічого не може втратити, натомість може багато скористати. Деякі щілини в залізній завісі, що ними відбувається совєтське паломництво на Захід і західнє до Совєтів, готові принести Совєтам величезні користі. Вже сама концепція „мирного співіснування" заворушила західні країни, багато з яких нагло почали себе переконувати про „користі" відновлення та поширення торговельних взаємин із Сходом. Злагіднення „холодної війни" дипломатичними усмішками роззброює західній світ не тільки морально. В ім'я „співіснування" Захід готовий забути Москві всі її дотеперішні завоювання, готовий пустити в забуття „визвольну політику" і „співіснувати" з нею у взаємній надії на час і на „природну" смерть свого співіснувального партнера.

Так, приблизно, виглядає тло, на якому відбувається теперішня конференція в Женеві. Західні представники на цій конференції не думають робити будь-яких концесій Совєтам, як також не сподіваються їх від Совєтів. Те саме можна сказати й про совєтського представника. А все ж таки конференція відбувається і її, не зважаючи на обставини та всю безвиглядність, не можна легковажити. І світ її не легковажить, як хворий не легковажить жадним ліком, а загрожений — жадною можливістю ратунку.

Незадовго перед конференцією в Женеві державний секретар Доллес у своїй промові в Маямі дав доказ, що він здає собі справу з того, що одною з головних причин недуги теперішнього світу є поневолення Москвою інших народів. Меморіял УКК на цю тему і особиста інтерпеляція представника УКК в Державному Департаменті можуть збагатити арсенал американських арґументів з цієї ділянки і допомогти — в потребі — здемаскувати совєтські співіснувальні хитрощі формально, бо фактично кожний і так їх розуміє. Інша річ, що словні арґументи, які б сильні та переконливі вони не були, не змінять і не полегшать долі поневолених народів, як не зменшать і комуністичної загрози для світу. Не змінить цієї долі і не зменшить цієї загрози також і Женевська конференція.

Ярослав Курдидик

СВІТЛА Й ТІНІ НАЙМОГУТНІШОЇ ЗБРОЇ

У фахових військових колах ведеться вже довший час дуже цікава дискусія, яка своєю причиною має те, що ще й досі закоренився спосіб думання відсталими стратегічними категоріями, за якими у майбутній війні всі події будуть розвиватися приблизно так, як це було під час другої світової війни. Із загальних підсумків цієї дискусії виходить, що у наступній війні може витворитися ситуація, при якій ця війна буде вирішена ще поки поодинокі держави встигнуть перевести загальну мобілізацію і розплянувати воєнні дії.

За оцінкою польового маршала Монтґомері, одинокою державою, яка має фактичне право перебрати головне командування у вільному світі, є ЗДА. Маршал Монтґомері твердить, що панцерні та піхотні змоторизовані дивізії, які у минулій війні відігравали вирішну ролю, в нинішньому стратегічному понятті — відсталі збройні з'єднання. У майбутній війні, каже Монтґомері, загальне нищення розпочнеться всюди водночас, а тому наша теперішня організація для ведення війни зовсім не підходить. Маршал Монтґомері закликає західніх альянтів завести одиноке дуже звужене командування для ґльобальної війни, яке, у сполуці з контролею загальносвітових повітряних операцій, мусить бути підпорядковане Америці, бо тільки вона має між західніми альянтами таку велетенську стратегічну летунську силу, яка буде спроможна надавати хід воєнним діям. Прийшов час, — заявляє Маршал Монтґомері, — переставитися у стратегічних поняттях і зосередити всі вирішні намагання на „командуванні з повітря", при панцерних і змоторизованих з'єднаннях, що гратимуть другорядну ролю.

Поминаючи заморські бази ЗДА, які розташовані так, що з них навіть без виповідження війни можна спаралізувати дослівно кожний обшир на нашому ґльобі, ЗДА набули в останньому часі нову величезну збройну силу. Це „плаваючі бази", колосальні авіоносці, з яких два вже спущено на воду. Їхні назви: „Форестол" і „Саратоґа", а поємність кожного по 60 тисяч брутто-тонн.

Ще поки американська воєнна фльота збагатилася цими двома велетнями, воєнні фахівці обчислили, що авіоносці, які вже мала морська воєнна служба ЗДА, могли б одним тільки рейдом на ворожу територію заподіяти їй більше спустошення, як заподіяно Німеччині за весь час війни від 1940 до 1945 року. Після побудови двох підводних човнів з атомовим погоном („Навтилюс" і „Вулф"), воєнна фльота ЗДА матиме незабаром нових побратимів. Воєнно - морські фахівці кажуть, що у найближчих десяти роках американська фльота переживе таку саму „реформу", як летунство із заміною літаків з пропелерним погоном на турбоджетовий. У воєнній фльоті так само, як і в модерному бойовому летунстві, змагають до того, щоб вирішними були в ній не тільки сила нищівного вогню, але й швидкість.

Для цього наводиться такий приклад: коли авіоносець матиме спромогу змінити свій радіюс за 24 години на 750 миль, а далі, коли додати, що цей радіюс зможуть доповнити літаки з його борту ще на 1,000-1,250 миль, то це у підсумку дає запоруку, що з двох протилежних морських фронтів можна буде загрожувати дослівно кожному ворожому суходільному стратегічному осередкові.

При цьому не слід забувати, що, крім авіоносців, які матимуть турбоджетові літаки та атомові бомби, прийдуть ще бойові кораблі з ракетними викидними, завданням яких буде нищити ту смугу, що лежить поза засягом важкої морської артилерії, отже обшир у глибині ворожої території більший, як 25-30 миль.

Кожний такий авіоносець, звичайно, буде основною ціллю ворога, а тому зрозуміло, що буде він завжди й „центральною фігурою" у морських воєнних діях, завданням же усієї „дрібноти", що знаходитиметься біля авіоносця, буде допомагати йому і — що важніше — охороняти його.

Поруч усієї нищівної сили, якою розпоряджають авіоносець чи атомовий підводний човен, воєнні фахівці враховують також і їхні слабі сторони. Не треба забувати, що авіоносець — це своєрідний „плавучий арсенал" з великою кількістю летунських бомб і стрілен різного калібру, з тисячами тонн пального. Від одного влучного поцілу вся ця бойова могутність може розірватися на дрібні кусні, обертаючи всю свою нищівну силу проти себе самої. Те саме відноситься й до атомових підводних човнів, бо кожний з них — це дослівно плаваюча атомова бомба, батерія якої має силу 1,000,000 тонн ТНТ. Навіть самі фахівці - конструктори не є всилі контролювати функції цієї найновішої морської бойової містерії. Кажуть, що таємниці побудови атомових човнів — найгостріше зберігане досягнення ЗДА. Фахівці ставлять таке питання: „Що сталося б з „Навтилюсом", якби він наїхав на підводну скелю? Чи не вибухнув би він від того струсу, як атомова бомба?"

Як бачимо, люди вже починають робити такі винаходи, які в дечому виходять з-під їх контролі. Це є понурі тіні, поруч світлих сторінок.

ВСІ ДОРОГИ ВЕДУТЬ ...З РИМУ ДО БОННУ

Це колись казали, що всі дороги ведуть до Риму. Сьогодні можна говорити так про Бонн. Кожний европейський політик та державний муж вважає тепер за свій обов'язок відвідати столицю Західньої Німеччини, щоб нав'язати зв'язок з німецьким урядом та його провідними мужами. А що найважливіше, що перед між цими „паломниками" ведуть визначні політики та мужі — римляни.

Між італійськими політиками та визначними мужами, які в останньому часі відвідали Бонн, на окрему увагу заслуговує провідник християнської демократії, Амінторе Фанфарі. Офіційно зазначалось, що відвідини цього політика мали на меті відновити та скріпити співпрацю між християнсько - демократичними партіями Німеччини та Італії. Докладніше сказавши, йшло в цих розмовах у першу чергу про те, яких заходів обережности треба вжити в обох країнах з огляду на небезпеку совєтської інфільтрації, в зв'язку з московською „офензивою усміху". І саме тепер ця небезпека тим більша, що рівночасно з „відпруженням" між Сходом та Заходом мусить прийти до „порозуміння" між демократіями та комуністичною партією всередині країн західнього світу. Така концепція здобуває чимраз більше прихильників.

Аденауер і Фанфарі прийшли до однозгідної постанови, що така небезпечна інфільтрація в їх державах є недопускальна. Ця постанова набирає тим більшого значення, коли візьмемо до уваги факт, що християнсько-демократичні партії в обох державах, в Німеччині (внаслідок подорожі Аденауера до Москви) і в Італії (внаслідок привернення єдности в християнсько - демократичній партії літом ц. р.), надають тон в державній політиці.

Цього самого дня, як Фанфарі конферував з Аденауером у Бонні, промовляв у Римі в парляменті міністер закордонних справ Мартіно. Значну частину своєї промови присвятив він справі об'єднання Німеччини. І хоча не було в цій промові нічого сенсаційного, але промовець поставив справу так ясно, що розвіяв московський туман, який і в Італії почав запаморочувати деякі уми. Італія, — говорив міністер Мартіно, — належить до Заходу і до Атлантійського пакту. Там вона і зостанеться. Вона не може й не хоче відмовитися від оборони своїх демократичних ідеалів та своїх життєвих інтересів. Італія не може рівночасно провадити політики в інтересах Заходу і в інтересах Москви. Також не може мати місця т. зв. „третя політика", тобто „невтральність", бо це є в практиці просовєтська політика. Уся закордонна політика Італії, — говорив міністер, — спрямована на ті шляхи, що й політика тих европейських держав, які хочуть бути забезпечені від нових катастроф. І з цієї причини Італія в якнайбільше вітальний спосіб заінтересована в об'єднанні Німеччини. Наша закордонна політика сьогодні якнайтісніше злучена з закордонною політикою Німеччини.

Зі слів міністра Мартіно, які відносяться до Німеччини, можна легко додуматися, що буде предметом розмов в Бонні між канцлером Аденауером і італійським прем'єр-міністром Сеґні та Мартіно, які незабаром будуть гістьми німецького уряду. Італія очікує від об'єднаної Німеччини запоруки свого існування та забезпеки проти ворожого імперіялізму. Крім того, не легковажить собі Італія Німеччини, як одного з кращих торговельних партнерів. Німецький овочевий та яриновий ринок засипаний італійськими продуктами. Додаймо до цього рекордове число німецьких туристів до Італії — і побачимо, що є багато вузлів, які зв'язують ці дві держави.

Нестор.

Ілля Демиденко

КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ

Третій четвер жовтня щороку відзначається як Міжнародній День Кредитової Кооперації.

Встановлено цей день, як свято, в 1948 році, коли відзначали столітній ювілей кредитової кооперації у всьому світі. Це свято є Днем Подяки за всі ті користі і привілеї, що дає кредитова кооперація. В цей день, що цього року припадає на 20-го жовтня, кожна кредитова спілка і кожен її член зобов'язуються ще трохи додати до загального росту кредитових спілок, членства в них, вкладів і т. д.; ще більше розвивати почуття братської взаємодопомоги, і цим ще більше скріплювати особистий і загальногромадський добробут.

**

Ідейним батьком кредитової кооперації був Фридрих Вільгельм Райфайзен (1818-1888). Він походив з незаможньої німецької родини. Коли він мав лише один рік, помер його батько. Глибоко релігійна мати мала великий вплив на формування моралі й світогляду Райфайзена. Він успішно закінчує звичайну школу, але про вступ до університету не міг і думати через брак грошей. Міський уряд дає йому можливість безплатно вступити до військової академії. В цей час він зустрічається з студіюючою молоддю, що багато дискутує на різні теми. Через хворобу очей він залишає військову кар'єру, після чого його вибирають головою міста. Але ж знову через хворобу він уже в 48 років залишає урядову працю і тяжко змагається за утримання своєї родини. Тяжкий матеріяльний стан, страшний визиск лихварів, а також передумані і передискутовані в минулому думки стали для Райфайзена підставою для зродження ідеї кредитової кооперації, як форми взаємодопомоги.

Зміст ідеї кредитової кооперації Райфайзена походить з ідеї християнства. Для нього важливими були не догми, а здійснення заповідей Божих. І тому перші організаційні форми мали характер допомоги ближньому, виходили з потреби милосердя. Але скоро виявилося, що така форма взаємодопомоги може мати лише тимчасовий характер у катастрофальних випадках. Щоб визволитися взагалі від злиднів і піднести рівень особистого життя, потрібна організаційна форма, оперта на засаді — допомагай сам собі, то й Бог тоді допоможе.

Райфайзен вважав, що найголовнішим для того, щоб вирватися з злиднів, є вміння заощаджувати. Він не вірив, що не можна не заощаджувати. Він казав: „Люди самі змінюють свої шляхи, вони повинні розуміти спосіб ощадження і грошового укріплення. Вони кажуть, що не можуть заощадити цента — це неправда. Кожен може щось заощадити. Подивіться, як вони витрачають гроші на танцях, випивці, різних грах у суботні ночі. Ніхто не думає тоді про центи. Але чекає понеділок, і подивіться, які вони бідні!"

В основу організації кредитової спілки Райфайзен брав у першу чергу інтерес позичковця, а саме щоб міг він дістати найдешевшу позичку і з допомогою її стати на власні ноги. Райфайзен був гуманіст, і тому фінансове скріплення розглядав лише як ступінь до морального скріплення. Його спілки мали бути центром виховання і морального впливу на суспільство. Моральний бік позичковця важив найбільше, хоч часом позичковець не мав жадної іншої ґарантії. Загальні збори членів спілки (хоч два рази на рік) призначалося не лише для розгляду господарського стану спілки, але також для вислухання лекції і дискусії над загальними справами.

Райфайзен віддав своє життя для ідеї кредитової кооперації. Вже за його життя в Німеччині зорганізовано 450 спілок. Він успішно застосував дешевий кредит для широкого населення Німеччини, звільнивши його з рук лихварів. Він учив людей ощадности. Він сполучив почуття доброго самаритянина з кооперативною ідеєю і показав силу кооперативної системи для людства всіх континентів. Він учив доброї роботи і способу доброго життя.

**

Піонерами кредитової кооперації в ЗДА були Алфонс Дісардінс та Едвард Файлен.

Алфонс Дісардінс, спостерігаючи жахливий визиск людей лихварями в Канаді, захоплюється ідеєю кредитової кооперації Райфайзена і вивчає її протягом 15 років. В 1900 році він організує в Квібеку першу кредитову спілку, а в 1909 році домагається проведення першого кооперативного закону в стейті Массачусетс.

Едвард Файлен — купець і філантроп — був великим будівничим кредитової кооперації в ЗДА. В 1907 році він захоплюється ідеєю кредитової кооперації і починає організувати кредитові спілки. В 1921 році він організує Допомогове Бюро Кредитових Спілок, і з його допомогою до 1934 року вже організовано 2,000 кредитових спілок. У кредитовій кооперації Файлен вбачав не тільки розв'язання загальноекономічного питання, але також розвиток почуття братерства і взаємодопомоги.

В 1934 році Кооперативний з'їзд Америки організує Централю Кредитових Спілок (замість Допомогового Бюра) Credit Union National Association.

На честь Файлена збудовано великий будинок цієї централі (будинок Файлена), наріжний камінь якого поклав президент Труман 14-го травня 1950 р.

Кредитова Кооперація в ЗДА виросла у велику силу: понад 18,000 Кредитових Спілок. Членів в них коло 8,000,000, а вкладів коло 3 більйонів долярів.

ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ — НЕ ОБОВ'ЯЗКОВЕ

В оголошеннях Міністерства вищої освіти СССР про приймання студентів на перші курси всіх факультетів Львівського університету імени Івана Франка, зазначено такі вимоги вступу: на факультети філологічний, географічний, біологічний і математичний вступники мусять складати іспити з російської мови і літератури, з української мови, історії СССР, географії СССР та одної з чужоземних мов. З цього виходить, що вступники до університету ім. Івана Франка у Львові знати української літератури не зобов'язані, як також не зобов'язані знати історії і географії України. Так з одного лише офіційного оголошення розкривається вся русифікаційна суть московсько - большевицької освітньої системи на українських землях.

„ЧОМУ МЕНЕ УСУНУЛИ?"

Під таким заголовком вміщує „РУ" лист до редакції колгоспниці Марії Козій. Ось що лише в своєму листі скривджена колгоспним начальством жінка: „Кілька років працювала я дояркою на фармі ч. 1 колгоспу ім. Хрущова, Корюківського району на Чернігівщині. Любила свою роботу, дбайливо доглядала корови. У 1954 р. надоювала молока по моїй групі корів найбільше. Підвищене зобов'язання на нинішній рік я взяла і старанно його виконувала. Але недавно захворіла, і коли повернулася з лікарні, голова колгоспу т. Карін сказав: „Корови, що були закріплені за тобою, доїть інша колгоспниця, знімати її не будемо. А зобов'язання ти все одно не виконаєш, бо в наших умовах так багато надоювати молока — річ неможлива". Дуже образила мене така несправедливість".

Малий лист, а скільки в ньому гіркої правди про підневільне становище української жінки в умовинах колгоспного рабства!

КОМУ ПОВІМ...

Кому повім журбу мою
Серед осінніх ясних днів?
Минулих днів відгомін — спів
Я в серці стомленім таю...
Кому повім журбу мою?

Прощальні зграї журавлів
На південь здавна потяглись;
Останні згуки розляглись,
Що з них складався щасний
[спів...
Прощальні зграї журавлів...

Барвисте листя золоте,
Минуле щастя любе те,
Що ним жила, що ним співала,
Що вік в душі своїй кохала,
Тепер вмирає як не те...
— Останнє листя золоте...

ХРИСТЯ АЛЧЕВСЬКА

Василь Мудрий

„ПОКАРАННЯ СПРАВЕДЛИВОЮ КУЛЕЮ"

Дещо про засоби комуністичної пропаґанди

(3)

А далі вже мова про Ватиканську пресову аґенцію (ЧІП), як про шпигунську централю Ватикану. Чого ж можна більше вимагати від переконаного комуніста та емведиста, як не перетворення пресової аґенції у шпигунську. Він це робив за аналогією з Комінформом. Але й того йому замало, коли він пише:

„В розпорядженні святости — величезний штат інформаторів: 39 нунціїв, 25 апостолічних леґатів, мало не півтори тисячі єпископів і незліченна армія монахів і священнослужителів".

Тепер вже ясно, чому в країнах „народної демократії" комуністи всім арештованим кардиналам, архиєпископам і єпископам закидають на першому місці шпигунську роботу, а далі вже всякі інші страшні провини та злочини. Жертвою тих самих замітів впали і всі єрархи Греко-Католицької Церкви, з яких деякі в муках повмирали, а деякі коротають ще свій мученицький життєвий шлях по таборах примусової праці. Про арешт Митрополита Йосифа Сліпого пише Я. Галан дослівно так: „Через деякий час граф помирає, ключі від Греко-Катол. Церкви волею Папи і Шептицького, приймає Йосиф Сліпий. Проте від цього нічого не змінюється, святоюрський енклав надалі залишається місцем темних контактів і контрактів, а його закапелки — ідеальним притулком для фашистівських лицарів довгого ножа. Кінець легко було передбачити: Йосифа Сліпого заарештовано, як іноземного аґента, митрополичий палац підпадає оздоровчій дезинфекції, завершеній запровадженням домової книги".

V

Ще один зразок комуністичної „джерельної" інформації про події на Закарпатті, в Карпатській Україні. Як відомо, другого листопада 1938 р. відбувся в Відні славетний арбітраж міністрів Чіяно і Ріббентропа, в справі границь Карпатської України. Наслідком цього Карпатська Україна втратила свою натуральну столицю Ужгород. Про поарбітражні події Я. Галан пише так: „І ось у той час, як уніятське духовенство Ужгорода й Мукачева врочисто вітало вояків і жандармів Горті, „світило" тієї ж уніятської церкви Августин Волошин хазяйнував у Хусті зі зграєю „січовиків", одягнутих у німецьку есесівську форму й озброєних німецькими ґвинтівками і кулеметами. Хазяйнували цілком за методами, запозиченими в Гітлера й Гіммлера. З допомогою свого спільника Ю. Ревая, він насамперед організує сітку концентраційних таборів, куди „січовики" запроторюють тисячі селян і робітників, у першу чергу членів і прихильників комуністичної партії... Очолює цей набрід випускник Львівської уніятської духовної семінарії Іван Рогач".

До Хусту — мовляв — сунули всякі кореспонденти, в першу чергу німці, що сповіщали світові про творення на Закарпатті „грізного антирадянського П'ємонту. В Хусті резидував німецький консул, який виконував, як твердить Галан, ролю гітлерівського намісника. „Насамперед — читаємо — Волошин розпускає всі партії, а на їх місце організує чисто фашистівську партію т. зв. „Українське Національне Об'єднання". Очолює ту партію також запеклий уніят, брат Ю. Ревая Федір Ревай. Тепер „уряд" може оголосити вже вибори... Настав час „виборів до сейму", але виборці ні трохи не квапилися до урн. Волошин мобілізує „Січ" та жандармів Берана. Селян женуть під багнетами до виборчих комісій, та часто-густо і це не допомагає".

Такі брехні поширював емведист, що привик гнати населення до виборів при допомозі рафінованого терору.

О. Волошина представляє цей комуністичний цинік, як неповажного ділча та малу людину. Кілька тижнів по катастрофі „Волошин разом з своїм урядом пише до Ріббентропа доповідну записку, в якій просить приєднати Карпатську Україну до Словаччини та окупувати її німецькими військами".

„Минає деякий час, і щастя всміхається Волошинові, а разом з ним і всій уніятській Церкві. Гітлерівська Німеччина по-розбійницькому нападає на Радянський Союз. До Волошина, який жив тоді в Празі, приїжджає відомий гітлерівський аґент і довірена особа глави уніятської Церкви в Галичині, Митрополита графа Андрія Шептицького, Кубійович. Після довгої розмови віч-на-віч о. Волошин запрошує до себе негайно зв'язкового Гестапо „професора" в Пардубицях Гренюка і той влаштовує йому зустріч зі своїм шефом, гестапівцем Ернстом, якого Волошин і його „уряд" вже давно благають стати протектором Карпатської України".

Результатом цього ще один меморіял з проєктом української монархії. Дійсно „добра" була політична фантазія комуністичного репортера, коли він навіть не завагався робити цитати з того неправдоподібного і дивовижного меморіялу. „Наступні події, пише Галан, скинули „прем'єр-міністра" в прірву небуття". Отже цей емведист знає добре, що комуністи подбали скоро про небуття о. Волошина, який, до речі був не „прем'єр-міністром", а президентом Карпатської України.

VI

Не поминув емведист Галан й американських українців. Для цього він використав прокомуністичну публікацію американських авторів М. Сейєрса та А. Кана „Таємна війна проти Америки". Скандальну історію бандитського подвигу американця українського роду Дмитра Гули та його спільника неукраїнського роду Йосифа Сакоди з 1938 р. він використовує на те, щоб понизити морально всіх американських українців. Він твердить, що названі бандити були активними членами ОДВУ. Це явна брехня, як і все, що він пише про організацію ОДВУ та про завдання цієї організації. Галан твердить, що єдиним завданням ОДВУ було збирати інформації для німецької розвідки. В. Авраменко і Каленик Лисюк займалися для тієї самої цілі фото і кінофільмами. Керманичем тієї всієї акції в Америці був пок. Мишуга — твердить Галан. Він через Онацького отримував доручення з Берліну. А ген. Курманович, мовляв, покинув Америку, щоб стати командиром Дивізії Галичина, а згодом стати ще й начальником Гродненської округи. Чи чував хто про таку кар'єру ген. Курмановича поза тим емведистом, що цитує навіть листи Е. Онацького в тих справах до Л. Мишуги.

Те, що та безсовісна, аморальна поява понаписувала про УПА та її акції — важко цитувати, бо це щось болючо-визиваюче та образливе. Про Симона Петлюру він пише: „Симон Петлюра, той самий Петлюра, який узимку того (1919 р.) заявив патетично, що його справу з поляками за Західну Україну вирішить тільки меч, через кілька місяців після того не тільки сховав меч у піхви, не тільки поквапно визнав претенсії Пілсудського на Західню Україну, але й у таємному договорі віддав йому всю територію на правому березі Дніпра, залишаючи собі скромне право керувати Лівобережжям та й то під суворим контролем Варшави".

Ось і большевицька брехлива пропаґанда, ось і її зразки. Вона небезпечна тим, що коли її безперервно повторяється, то до неї читачі призвичаюються і поволі-поволі починають вірити брехні та приймати її за правду. Московські комуністи славні з того, що, наприклад, історію комуністичної партії переробляли вже кілька разів і при кожній перерібці викидали з неї всі ті заслужені постаті комуністичних діячів, що були усунені в міжчасі з партії чи розстріляні. Коли вони виховують брехнею комуністичну молоду свою еліту, то чому не мали б фальшувати історії народу такого як український та історії його визвольної боротьби. Але треба вірити, що все те мусить найти свій кінець, і скорше чи пізніше пропаґатори брехні та клеветники понесуть належну і законну судову відповідальність.

(Кінець)

Ст. Левченко

ЗАБУТІ СКАРБИ МИСТЕЦТВА

„Це моя кімната" — сказала до мене пані Шульга і ми опинилися в невеличкій, чепурно удержаній спальні. Я глянула навколо й заніміла від несподіванки. Від стелі до долівки, на всіх стінах, де тільки було місце, висіли різних розмірів чудові олійні образи. Картини, з яких кожна зокрема має велику мистецьку і грошову вартість. Я підійшла ближче і стала оглядати портрет чоловіка в чорному одязі. Шляхетні риси обличчя, темні очі, буйне сиваве волосся, витончені пальці рук, палітра в лівій руці, чорний одяг, все це творило незвичайну, гармонійну цілість. І здавалося мені, що немов живий, пан, з глибоким поглядом, поблажливо підсміхнувся під вусом, з мого здивування, коли ввічлива пані Шульга пояснила мені: „це автопортрет мого чоловіка". Другий автопортрет в шапці і свиті, висів на протилежній стіні.

Не менше вразив мене портрет дружини артиста, датований 1906 роком, витриманий в ніжному, пастилевому кольориті. Молода жінка дивиться поважно, дещо сумовито, великими сірими очима. Якась ніби півусмішка на устах, в руках невеличка китиця пільних квітів. І усміх жінки і бліді кольори квітів, овіяні ледве помітною меляхолією, чимсь нерозгаданим.

А там, рідне село артиста Кропивна — на Полтавщині. Вулицею біля стародавньої церкви їдуть на конях козаки. Це вертається з походу кропивнянський полковник Джеджелій, який жив у цьому селі за часів гетьмана Богдана Хмельницького. Малий сільський хлопчик подає одному з козаків кухоль води. Поруч картини з козаками висять два другі цікаві образи, на яких зображена Вінницька Старогорогородська церква з половини вісімнадцятого сторіччя, збудована козаками.

Незабутнє враження залишає образ „Подруги в хаті". Обстанова хати така, як була в батьків артиста: ряди ікон, прибраних вишиваними рушниками, стіл і лава, застелені старовинним килимом-ковром, овочі і квіти на столі. Дві дівчини сидять поруч, одна з них вишиває, друга мабуть щойно прийшла і з хитрим усміхом оповідає якусь новинку. Одяг дівчат, це такий, як носили в святкові дні на Полтавщині, перед другою війною до приходу до влади большевиків.

Оглядаю цілий ряд картин і дивуюся багатству кольориту, різноманітності тематики: портрети, збірні групи — козаки, краєвиди, церкви. Питаюся пані Шульги, як вона зуміла з далекого Києва, аж сюди до Боулдер, серед граду куль, бомбардування, довезти і зберегти щасливо аж так багато картин. „Це ще не все" — каже вона мені і відслонює занавісу, яка закриває заглиблення в стіні. А тут повно звоїв-образів, туляться в темноті, фарба тріскає і нищиться, припадають пилом, марнуються забуті. Бо ніде їх повісити у винайм леній, чужій хаті. А всіх разом є 60 картин.

Звертаюся до п. Шульги і прошу розказати мені: хто такий був її чоловік, де жив, працював, що з ним сталося? Чому ніде ні слова, ні згадки про нього?

Тут передаю її власне оповідання — життєпис артиста:

„В убогій селянській сім'ї, в селі Кропивні, на Полтавщині народився 1878 року, 20 липня Ілля Максимович Шульга. З одинадцятого року життя почав рисувати, початково з рисунків, опісля з натури (природи). Заходами приятелів його батьків Шульга попав на безкоштовну науку до малярської майстерні в Києві. Але замість навчання він виконував різного роду чорну працю: тер фарбу, розносив замовлену роботу і т. п. Таке становище не давало йому вдоволення і він найшов роботу в австрійського мистця Де-Ольма. Праці тут було небагато, тому у вільний час, за зароблені гроші, дали можливість Шульзі вступити в мистецьку школу Мурашка в Києві. За два роки Шульга закінчив школу Мурашка і за зароблені гроші в 1899 році поїхав до Москви на дальшу науку. Там склав іспити і вступив у школу „Живописи, Ваяння і Зодчества". Учився добре. В рисунку і живописі був першим учнем, тому був звільнений до закінчення школи від оплати за навчання. Шульга захоплювався мистецьким навчанням. Та й як було не захоплюватися, коли тоді викладали такі відомі малярі як Касаткін, Архіпов, Пастернак, Коровін та Сєров. Школу живопису закінчив Шульга 1903 р. з відзначенням, з двома срібними медалями. В тому році почав учитися Шульга в Петербурзькій Імператорській Академії Мистецтв в майстерні славного маляра Іллі Рєпіна. За дипломну працю, подану на конкурсі „Козаки пішли" — 1909 року одержав звання „вільного мистця".

Рік пізніше переїхав на працю в місто Вінницю. Тут почав захоплюватися світловими ефектами. Сонце, світло, тіні, виступають в його картинах того часу: „Зелене свято", „Подруги в хаті", „Рідна хата", „Водяний млин", „Вінницька Старогородська церква" й інші. Історичні та побутові картини мали суто українську тематику. В своїх творах змальовував він українське минуле як: „В'їзд Хмельницького до Києва", „Козаки пішли", „Переїзд Кропивнянського полковника Джеджелія через село Кропивну", „Дорошенко в засланні", „Козача розвідка", „Мазепа" та інші..

Свої праці виставляв на виставках в: Києві, Вінниці, Москві, Харкові. З 1919 року мистець живе і працює в місті Золотоноші, де вільний час використовує на малювання портретів та пейзажів, в яких переважали світляні контрасти. В Золотоноші намалював. „Шевченко на етюдах", „Мати", „Діти на перелазі". В 1928 році переїхав до Києва, до якого рвалася його душа, як до мистецького центру.

1934 року після виставки був запрошений професором до Київського Мистецького Інституту. Останні його праці: „Діти". „Хлопчик над водою", „Діди", „На капусті". „Автопортрет" та багато інших. Підводячи підсумки творчости Шульги, можна сказати, що це був мистець, в якого однаково добре виходили портрети, як: „Пані з трояндою", „М. К. Зеров", „П. К. Саксаганський", „Автопортрет" — як пейзажі і жанрові картини.

В 1937 р. в Києві відбувалася виставка під заголовком „Квітуча Україна", на якій Шульга виставив образи: „Сусідки", „Настя", „На капусті", „Автопортрети" — та інші. За часів страшної „Єжовщини" — першого березня 1938 р. Іллю Шульгу заарештовано, а 19 грудня 1938 р. він помер на засланні.

Творів по ньому залишилося багато. Під час бомбардування Києва німцями 1941 р. дружина Шульги, пані Лідія за допомогою двох музейних робітників зробила реєстр картин свого чоловіка, які в цьому часі були дома. Творів записано 564 — а скільки розійшлося по світу невідомо".

З гіркими думками покинула я гостинний дім пані Шульги і невеличке містечко Боулдер. Сонце зайшло, фіолетно-о п а л е в и й серпанок огорнув до сну „Скалисті гори", місто, і білий домик, над яким вітає душа мистця Іллі Шульги. До голови настирливо тиснулися мені питання: чи знайдеться хтось, хто поцікавиться цими скарбами? Чи знайдуть ці картини відповідне їх вартості приміщення? Скільки труду, зусиль, *коштувало* це немічну, старшу вже жінку, щоб зберегти, вирвати стільки картин з ненаситної нащі ворога? Чи може назавжди будуть ці образи, незнані, опущені, припадати пилом забуття?

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Гість з Канади.

23 жовтня ц. р. до Филаделфії завітав відомий український письменник Улас Самчук з Канади. Літературно Мистецький Клюб у Филаделфії, улаштував теплу зустріч письменника з українцями, і в просторій залі ЗУАДКомітету пан У. Самчук виголосив змістовний та цікавий реферат на тему: „Роля української літератури у відродженні нашої нації". З пильною увагою слухачі в переповненій залі вислухали доповідь письменника, в якій він підкреслив, що без друкованого слова, без літератури й письменника, що творить цю літературу, не може існувати нація. Письменник плекає мову, збагачує її, задокументовує духові та інтелектуальні вартості свого народу, звеличує історію своєї нації, і тому той нарід, що не має письменників, приречений до загибелі і не повновартісний. Кожна вільна нація, особливо дбає за своїх письменників, бо література, це скарбниця свого народу.

Голова Л. М. Клюбу п. Дончук щиро подякував Уласові Самчукові за такий цікавий реферат і після запитів та відповідей, коротких дискусій, перевів збірку на видавничий фонд п. Самчука, що дала у висоті 102 доляри, які тут же і передано письменникові, побажавши йому успішної праці. Після реферату голова ЛМК запросив усіх присутніх до приміщення Союзу Українок, де панство Мегики організували гарний підвечірок. Під час дружньої гутірки, привітань та побажань, п. Улас Самчук поділився з присутніми своїми таємницями, як він пише свої твори. Пізно ввечорі розійшлись з теплим спогадом про нашого письменника з Канади.

З. Д.

Дітройт, Міш.

Українські лісники вшановують пам'ять проф. Бориса Іваницького.

Початок осени, а особливо місяць жовтень, це час сходин, зборів і різних святкувань українських лісників, що внаслідок поневолення їх батьківщини і рідних лісів, розкидані по всьому широкому світі. Українські лісники в Дітройті, активні в різних установах й організаціях, не проявляли досі діяльности як окрема з'організована одиниця. Два і пів року тому, українське громадянство, й особливо українські лісники понесли велику і болючу втрату. Тоді відійшов у вічність великий український громадянин, основоположник української лісової науки проф. д-р г. к. Борис Юрійович Іваницький. Його поховано в Дітройті на цвинтарі „Еверґрін".

З ініціятиви ліс. інж-ів Ярослава Вариводи і Ярослава Зубаля запрошено українських лісників і деяких гостей відвідати могилу Покійного і так вшанувати його пам'ять. В неділю 2 жовтня пополудні, за гарної осінньої погоди, зібралося понад двадцять осіб. Крім лісників були: син Покійного інж. Борис Б. Іваницький, голова місцевого Відділу УВАН д-р Іван Розгін та їх дружини, проф. В. Іванис з Торонта та інші гості. Велику китицю зі смеречини і дубини, привезену з української оселі „Діброва" Я. Вариводою, положив на могилі Я. Зубаль і попросив присутніх до спільної молитви. Потім була виконана спільна знимка коло могили. Ті, що не мали змоги бути присутніми на похоронах, мали моральне вдоволення, що так віддали останню прислугу Великому Українському Лісовикові.

Я. Зубаль.

БАТЬКИ ДОПОМОЖУТЬ — ДОПОМОЖЕМО БАТЬКАМ!

У 199 числі „Свободи" ц. р. Михайлович помістив свої цінні думки з приводу місяця „Веселки", давши їм заголовок „Батьки допоможуть!"

Його стаття — це апель до батьків, щоб „душу наших дітей віддати під опіку животворного рідного слова" і створити на 1956 рік черговий видавничий фонд „Веселки", — щоб могла вона розбудувати свою корисну роботу, і щоб могла появлятися на кращому папері та в кольорах.

Апель актуальний і цінний. Але в ньому Шан. Автор не наголосив дуже важливого моменту, а саме, що справа виховання наших дітей, а разом з цим справа дитячого журналу — це не виключно діло самих батьків, а діло всього нашого громадянства, бо ж іде не про що інше, а про основу нашого майбутнього, як нації.

Обов'язок супроти молодого нашого покоління це не тільки обов'язок самих батьків, але обов'язок усіх нас — кожного з нас зокрема і всієї нашої спільноти, і обов'язок усіх наших установ, включно з політично - партійними організаціями. Це ж батьки і так несуть свій нелегкий обов'язок турботи про українську дитину, про її релігійне, національне й загальне виховання і вирощення на майбутнього повноцінного ч л е н а своєї нації і було б несправедливо апелювати до самих батьків, щоб виключно вони своїми пожертвами творили видавничий фонд рідного дитячого журналу. „Веселка" — це загальноукраїнська позиція й вартість і турбота про її існування й розвиток — це турбота всієї української громади.

Знаємо, що саме так розуміють справу ці жертводавці, які не мають малих чи шкільного віку дітей, але, як бачимо із списку пожертв, поспішили виконати свій загальноукраїнський обов'язок — зложили свій даток на фонд „Веселки". Та це покищо одиниці. Є батьки, що їхні діти вже дорослі, є бездітні подружжя, є неодружені. І чи не їх моральний обов'язок допомогти саме нашим батькам у великій службі народові? І чи не їх теж обов'язок створити та розбудувати ці незаступні й важливі засоби релігійного й національного в и х о в а н н я, якими є рідна дитяча книжка і рідний дитячий журнал? Допомогти відносно дуже простим і легким способом — пожертвою на в и д а в н и ч и й фонд!

„Батьки допоможуть!" — апелює п. Р. Михайлович. Так! Батьки допоможуть створити фонд „Веселки", але треба й батькам допомогти створити цей фонд! Треба усім нам, у першу чергу неодруженим, стати співтворцями великої справи — треба всім нам взяти на себе маленьку бодай частинку турботи й обов'язку супроти весни нації, її краси й основної сили та запоруки майбутнього — супроти дітей, супроти молодого покоління!

Іде у цьому випадку про невелику по суті частину цієї трyботи й обов'язку — йде про вияв жертвенности, але — як слушно підкреслює п. Р. Михайлович, — жертвенности громадної, масової!

Немає сумніву, що цьогорічна акція під гаслом: „Всі на фронт боротьби за душу української дитини — всі жертвуємо на фонд „Веселки"! — принесе повний успіх і одночасно дасть доказ, що вміємо реальним збірним ділом творити основи нашого майбутнього!

Б. М. Сухий.

Читайте „Свободу"!

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд д и т я ч о г о ж у р н а л у „В е с е л к а".

СПИСОК Ч. 13.

А. Багрій, Шикаґо	$ 5.00	І. Бовцайдо, Фила.	2.00
Д-р Л. Рубінґер, Клівленд	5.00	П. Архитко, Рачестер	2.00
Д-р В. Пасічняк, Дункірк	5.00	Т. Троць, Бруклин	2.00
Н. Худоба, Літл Фолс	5.00	І. Гельбіг, Нюарк	2.00
о. Н. Понятишин, Скокі	3.00	Н. Тутка, Тейлор	2.00
В. Миколишський, Монтреал	3.00	Н. Сабат, Трентон	2.00
Б. Козак, Гартфорд	3.00	Г. Добуш, Банд Брук	2.00
П. Саламаха, Олифант	3.00	В. Сметана, Кліфтон	2.00
П. Цап, Нюарк	3.00	І. Тесля, Торонто	2.00
Н. Гулаґроцький, Амстердам	3.00	І. Н. Гриб, Елизабет	2.00
С. Маланчук, Лорейн	3.00	О. Макітра, Ошава	2.00
Ю. Криса, Крейтон Майн	3.00	І. Товарницький, Сан Антоніо	2.00
О. Войтків, Ню Йорк	3.00	І. Задорожний, Нюарк	2.00
С. Стецик, Шикаґо	3.00	Л. Шморгун, Тиртил Крік	2.00
І. О. Драґанчук, Шикаґо	3.00	Д. Мінчак, Честер	2.00
Д. Мішанець, Олеан	2.00	В. Гаврилів, Ірік	2.00
Н. Тиро, Гемтремк	2.00	А. Кецко, Рачестер	2.00
П. Лучків, Шикаґо	2.00	П. Бродич, Честер	2.00
М. Фединяк „	2.00	Д-р Ю. Налисник, Ню Йорк	2.00
Д. Савдик, Лорейн	2.00	Д-р В. Когутяк, Ютика	2.00
М. Шибінський, Ембрідж	2.00	Д. Ступковський, Фила.	2.00
Ю. Демчак, Трумбул	2.00	М. Герчак, Чарлестон	2.00
В. Ковалівський, Ню Йорк	2.00	Г. Захарійчук, Олифант	2.00
Мгр. Р. Дяків, Фила.	2.00	К. Гатлан, Ст. Луіс	2.00
Т. Копецький, Карнеґі	2.00	В. Білик, Джерзі Сити	1.00
Г. Кук, Асторія	2.00	А. Сава, Шикаґо	1.00
Ю. Лукащук, Патерсон	2.00	Г. Яськів, Пасейк	1.00
П. Романишин, Елмайра	2.00	Р. Думановський, Шикаґо	1.00
Н. Бен, Бруклин	2.00	П. Мажак, Амстердам	1.00
С. Бурий, Салем	2.00	С. Ваницький, Йонкерс	1.00
О. Мушкевич, Ню Йорк	2.00	В. Рипчук, Ню Йорк	1.00
Н. Білогруд, Шикаґо	2.00	Т. Федишин, Честер Спр.	1.00
Н. Н., Тайтусвіл	2.00	Т. Гасюк, Ютика	1.00
Л. Цимбалістий, Маямі	2.00	Н. Коцюбка, Потсвіл	1.00
Н. Сендецький, Ст. Пол	2.00	В. Горін, Шикаґо	1.00
Е. Висовський, Ню Гейвен	2.00	І. Ґеба, Стейплетон	1.00
І. Сеник, Шикаґо	2.00	Ю. Чайка, Бетлегем	1.00
Д. Проць, Йонґстави	2.00	Д. Когут, Істон	1.00
Ю. Северин, Шикаґо	2.00	А. Бубняк, Елмайра	1.00
В. Тарасенко, „	2.00	С. Прихода, Нюарк	1.00
О. Лукач, Лос Анджелес	2.00		
Н. Карачевська, Йонкерс	2.00	Разом	$ 177.00
А. Циппар, Ню Брітейн	2.00	Раніше проголошено	2,908.60
Г. Голубець, Парма	2.00		
Л. Твердохліб, Рачестер	2.00	Разом	$ 3,085.60

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Help Wanted—Female

КУХАРКА

ПЛАТНЯ ПІСЛЯ УМОВИ.
Досвід в інституціях або шпиталях.
Телефонувати:
TU 2-0600

ДІВЧАТА

SUN TUBE CORP.
Washington, N. J.

пропонує Вам працю в ясній, новій фабриці в приємнім окруженні.

До доброї заплати дає ще такі користі:

- Забезпечення на життя
- хворобові користі
- пенсійний плян
- платні свята
- платні вакації

й багато більш інших.

Можливості помешкання.

Голоситись в Personnel Department між 8 рано і 4 попол. В інші години за попер. зголошенням.

Tel. WAshington, N.J., 9-0300
SUN TUBE CORP.
Rt. 30 (на північ від Traffic Circle).
WASHINGTON, N. J.

HAND DECORATORS
Досвідчені.
Праця при лямпах. Добра платня. Постійна праця.
Голоситись:
Metropolitan Lamp Mfg. Corp
2002 Utica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. CL 2-4680

ПОТРІБНО оператор́ів при Singer Sewing Machines. Покривала на сидження до авт. Побажані з досвідом або навчимо. Платня і комісове. Праця через цілий рік.
60 School St., Glen Cove, L. I.
4-6277

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

MILLWRIGHT МЕХАНІКИ
40 годин, 5 днів плюс надчисельні години.
Голоситись:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge
New Jersey

ПРАЦЯ

В НОВІМ ДЕПАРТАМЕНТІ
Досконала нагода для кожного з досвідом у фабриці, що переробляє текстилі і папери.
Голоситись особисто:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

ПОЖЕЖНИКИ

з „лайсенсом" і досвідом
Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

БЛЯХАР, першоклясний механік "layout man" мусить розумітись на плянах. Досвід в лінійї праці виробів з нержавіючої сталі. Першенство має з знанням "store front". Доск. умовини праці. Постійна праця цілий рік. За інф. тел. Brooklyn Store Front Co. — HY 7-4290.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

ВСЯЧИНА

НЕ ТАК ТО ЛЕГКО ДІСТАТИСЯ НА МІСЯЦЬ

Два англійські наукові досліджували повітря довкола місяця і стверджили, що зрії деяких науковців дістатися на місяць мусять і надалі залишитися тільки мріями. Неможливо долетіти до місяця тому, що повітря коло нього на тисячі разів рідше в порівнянні з нашим повітрям. Досі те повітря коло місяця міряли при допомозі оптичних приладів, а англійські науковці досліджували місяць при допомозі радієвих сигналів.

ТЮРЕМНІ КЕЛІ ЗІ СКЛА

В Лос Анджелес, Каліфорнія, збудували в'язницю коштом 7,500,000 долярів, якої келії збудовані зі скла, якого не можна розбити. Також стіни цієї в'язниці зі скла, і 120 тюремних сторожів можуть кожної хвилини знати, що роблять в'язні в своїх келіях. Це найновіша в'язниця світу. В ній є велика заля на 400 місць зі сценою і так побудована, що глядачі можуть бачити в'язнів, а в'язні не бачать глядачів. Це зроблено на те, щоб заінтересовані особи могли пізнавати злочинців. — В окремих холодільнях переховують всі речі доказів злочинів, які могли б псуватися в звичайній температурі. В цій тюрмі можна примістити 2,500 в'язнів.

НАЙМОДЕРНІША ЦЕРКВА В ЕВРОПІ

Недавно посвячено в Роншамі у Франції відпустову церкву Пречистої Діви Марії, яку вважають за наймодернішу церкву в Европі. Її збудував архітект Ле Корбузіє з Парижу. Фахівці кажуть, що це найсміливіший експеримент модерної архітектури, і дивуються, що церковні кола дозволили її збудувати. Вона стоїть на горі, на краю Бегезів. Її стіни вгорі наче трохи нахилені і її скривлений дах надають будові вигляду корабля, що його жене вперед вітер Вогезів. Церковна вежа подібна до скам'янілого пальця, який вказує на небо. Далеко поза мури висунений дах захищає собою зовнішній вівтар біля якого можемістититися до 10 тисяч учасників.

Нова каплиця вже в часі своєї будови притягала увагу мистців і знавців мистецтва з цілого світу, при чому не обійшлося без палких дискусій на тему стосовання модернізму в церковних будівництві.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

ПОТРІБНО ФАБРИЧНИХ РОБІТНИКІВ
до загальної праці.
Голоситись:
W. RALSTON & CO.
Old Bridge, New Jersey

ПОТРІБНО ОПЕРЕЙТОРІВ
зі знанням „coating operations in paper or cloth".
Постійна праця.
Голоситись
TECHNICAL TAPE CORP.
Bordentown Road
Old Bridge, N. J.

КРЕСЛЯР — кваліфікований з знанням англійської мови в письмі й слові — потрібний до фірми.
GAYESKI Woodworking Co.
Голоситись:
400 Hudson St., Hackensack, N. J.
HUbbard 7-1043

UPHOLSTERERS—SPRINGERS
мусять бути першоклясні механіки. Користі для цілої родини. Праця цілий рік. — Постійна праця. Голоситись особисто:
399 Washington St., Newark, N. J. or Phone — MI 3-6886

ПОТРІБНО ТАПЦЕРІВ
з досвідом.
Постійна праця. Добра платня для відповідного мужчини. Досконала нагода.
ANTON'S
19 Huyler Ave., Tenafly, N. J.
Englewood 3-7143

СТОЛЯРІ
з досвідом при Rough & Finished Work on Homes.
Стала праця. Тел. по 9:30 a.m.
De MASI CONSTRUCTION CO.
609 Ridge Rd., Lindhurst, N. J.
Geneva 8-3578

AUTO

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ
'55 CHEVROLETS і багато інших нових авт з того року.
— E-Z Terms
BARREL AUTO SALES
199 N. Broad St., Elizabeth, N. J
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

Замісць КВІТІВ на могилу бл. п. Софії з Грушкевичів РАКОВСЬКОЇ, вдова по бл. п. д-р Івановi Раковським, б. голові НТШ, складають $10 на фонд залишенців в Европі —
Д-р С. і А. Никифораки

BUSINESS OPPORTUNITY

BAR and GRILL
Поміркована ціна з огляду на скорий продаж.
Телеф.: GR 3-8971
від 2-ої до 7-ої

ДЕЛІКАТЕСЕН - ГРОСЕРНЯ
Добре положення. Довгий „ліз". $1,100 тижнево. Можна легко подвоїти. Власник відійшов до війська, мусить продати зі стратою по дуже умір. ціні.
Телеф. власника: RA 8-9705

MEAT MARKET з машинами, кухня до виробу вудження, машини до виробу "baloney & fran's," нова вудкарня, 1 трак, 1 "business car," великий "stock canned goods," добрий бизнес для спільників.—Tel. EV 8-3437 (не телеф. в п'ят. і суботу).

ДЕЛІКАТЕСЕН — ПИВО
Добре положення — добрий „ліз".
Продається з стратою по умірковaній ціні.
Телеф. власника:
KI 3-2235

Miami, Florida
WINDOW CLEANING БИЗНЕС
продається з причини старості. Також маємо кімнати і апартаменти до винайму. — Пишіть, або їдьте на адресу:
Keystone Window Cleaning
127 N. W. 23rd Street
Miami, Florida
Власник John Korpchak
Phone 3-3160

MISCELLANEOUS

АНГЛІЙСЬКА СТЕНОГРАФІЯ
европейський легкий систем, 25 лекцій, елемент. вища. КОРЕСПОНДЕНЦІЙНО.
По інформації:
T. ORDYNEC
54 Follis Avenue
Toronto, Ont., Canada

ЗНАЙШОВ ПОМІЧ по 15 р. терпіння, зажиаючи Leon Solid Liniment на артретизм або ревматизм для доброї циркуляції крови. $1.00 моні ордер (не готівка). LEON, 311 5th Avenue, R. 209-S, New York 16, N. Y. Показ з Newberry 10c Store, 783 Manhattan Ave., коло Meserole Brooklyn, N. Y.

REAL ESTATE

Доми на продаж
171 вул. Вест 2 родин. за $8,000. Бронкс 9 род. мур. за $18,000, гот. $5,000. Бронкс 6 род. мур. за $11,750, гот. $1,750. Квинс 6 род. за $19,000, гот. $4,000. Дзвонити до 10 ранку та 7-9 веч.
AU 1-0194

LOTS FOR SALE

НА ПРОДАЖ в Черчі дві наріжні (прилягаючі до себе) парцелі, біля гайвею та парку, добрі під "business." За зворотом ціни купця. Зголошення:
M. HRECHANYK
337 — 2nd St., Troy, N. Y.

FARMS FOR SALE

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

МОЛОЧНІ Й КУРЯЧІ ФАРМИ доми для мисливців і рибалок, готелі, мотелі, оселі на табори для дітей, бари і гріли, ресторани і всі інші бизнесові можливості. Пишіть по-англійськи:
HERZOG REALTY
250 Broadway,
Monticello, New York

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

КУРСИ — НАУКА

Курс Інженерного Креслення

при **УКРАЇНСЬКОМУ ТЕХНІЧНОМУ ІНСТИТУТІ**
320 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
проводиться що ПОНЕДІЛКА з 7-ої год. вечора в приміщенні Самопомочі — 68 Іст 7-ма вул. Запис продовжується. Реєстрація в канцелярії Інституту.
• Ті, що живуть поза Ню Йорком можуть студіювати заочно. •

КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

ПОВНА ЗБІРКА ТВОРІВ Михайла КОЦЮБИНСЬКОГО

накладом Т-ва „КНИГОСПІЛКА" в НЮ ЙОРКУ вийшла з друку і
1-го Листопада 1955 поступить в продажу
Видання в двох томах — разом понад 1050 сторінок. Ілюстроване. Добрий для читання друк, добрий папір і гарно оформлена тверда полотняна оправа.
► **ЦІНА ЗА ДВА ТОМИ — $9.00** ◄
Книгарням комерційна знижка.
Замовлення надсилати на адресу:
Knyho-Spilka Publishing Co.
68 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ — у виданні Наукового Т-ва ім. Шевченка книга Павла ЗАЙЦЕВА:
ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
400 стор. друку, 27 крейдових вкладів з 90 ілюстраціями.
Ціна $5.00 — Замовляти:
Shevchenko Scientific Society, 302-304 W. 13th St., New York 14, N. Y.

MISCELLANEOUS

УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВЕНІЮ, ОГАЙО І ВЕСТ ВИРДЖІНІЮ!
Висилка пачок з Харчами, Одягом, Ліками і іншими потрібними товарами
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
Мито оплачуємо в ЗДА. — Гарантія для доставки.
CHESTER'S
1717 E. Carson Street, Pittsburgh 3, Pa.
год. денно від 12 до 6 веч.
Пишіть по наші безплатні каталоги.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

DARLING! as a letter never can . . .
A PHONE CALL FROM YOU gets straight to the heart of things. It means so much . . . yet costs so little to call *anywhere.*
Newark to Washington **55c**
Paterson to Buffalo **70c**
3 min. station call, after 6 PM and all day Sun. 10% Fed. tax not included.
NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

РОЗШУКИ

Ю. КРОХМАЛЬ пошукує **М. ШПОРТУ** і Рідних з села Митрофанівки. Прошу писати на адресу:
Ю. КРОХМАЛЬ,
4211 Martin St., Detroit 10, Mich.

Зофія ПОНЮХ, дочка Тацька і Андрія Понюх пошукує свого вуйка Павла ПОНЮХ, що виїхав до USA зі села Жуків, пов. Золочів і просить написати до неї на адресу: M-mis PIVOT Sofie — St. Jean-d' Ardieres (RHONE) France.

ВІРА ЩЕНКО пошукує Рідних і Знайомих зі села Станковата, Кіровоградська область.
Адреса:
VERA MISKO
R. D. 2, Phoenixville, Pa.

До винайму кімнати

ДО ВИНАЙМУ
для жінок або дівчат 3 окремі умебльовані кімнати з повним комфортом. Оглянути можна щодня від 5 до 9 вечора при
203 East 13th St., Apt. 4B
New York City

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул. Ню Йорк (GR. 3-3550)
Перо найкращої марки — це
„Пелікан" з Арки!

MOVIES—THEATRE

СЬОГОДНІ І ЗАВТРА!
"GLINKA—MAN OF MUSIC"
and Edw. G. Robinson in
"BLACK TUESDAY"
AMERICAN THEATRE
3rd Street, bet. Ave. B & C
New York City

ВАКАЦІЇ

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму. Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

• Business Opportunity

Miami, Florida
Маємо першорядні апартаменти до винайму.
Пишіть або їдьте до:
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
650-692 N. E. 85th St., Miami, Fla.,
Phone P.L. 8-1078

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціального вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні вислідки дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте мовчати, що ви „старі", втомлені, не почуваєтеся, що ви „скінчені" коли той стан не є функціональний, а просто викликаний браком В1, Е2 niacinamide, або заліза тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життєві елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод в все що тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважливіших поживних складників, які витворюють енергію, віднову чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою по візку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N.Y., в щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє прізвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівнюється видаткові меншому як 10 центів денно цебто десять мало, щоб видати їх для свого добра.

ІВАН БУНЬКО

УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

СЛІДКУЙТЕ ЗА ПРАВИЛЬНОЮ ВІДПОВІДДЮ В ОГОЛОШЕННІ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ В ЦІЙ ГАЗЕТІ.

KNOW THE TRIDENT
Savings & Loan Assn

Яку річ Ви хотіли б мати на будучність? Можливості є, одначе вони вимагають відповідних фондів. Не застановляйтеся довше над ощадностевим пляном але **ПОЧИНАЙТЕ ЩАДИТИ ВЖЕ ТЕПЕР.**

Останнього тижня було питання: Де і котрий стейт був названий краєм меду? Відповідь: Так названо Mormons теперішній стейт Utah.

Trident SAVINGS and LOAN Association
1935 W. 51st STREET • GROvehill 6-7822
CHICAGO, ILL.

Посмертні Згадки

АНТІН ВАГРИН, член. Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 252 У. Н. Союзу в Шікаґо, помер 7-го вересня 1955 р., в 60 році життя. Походив з села Даньова, Зах. Україна. Оставив дружину Анну, дочку Ольгу, зятя і внука і брата Ілька. Похорон відбувся 12-го вересня при участі Родини і Знайомих з грек. кат. церкви св. о. Миколая на цвинтар св. Миколая. — В. Н. П.!
Когут, секр.

ПАВЛО СТАДНИК, член і секретар Відд. 116 УНСоюзу в Трентон, Н. Дж., помер по короткій недузі 22-го жовтня 1955. Походив з села Шкарів, пов. Бібрка, Зах. Україна. Покійний був делегатом на конвенції УНСоюзу около 10 разів. Оставив в смутку дружину Олександру, синів Михайла і Володимира, невістки, 2 внуки і брата Петра. Похорон відбувся 26-го жовтня при участі Родини, Членів і Знайомих з укр. грек. кат. церкви св. Йосафата в Трентоні на вічний спочинок. — В. Н. П.!

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ
Відділ Українського Конгресового Комітету Америки запрошує цією дорогою УСІ Американсько-Українські Організації м. Ню Йорку й Околиці та їх делегатів на
КВАРТАЛЬНІ ЗБОРИ
що відбудуться
В СУБОТУ, 29-го ЖОВТНЯ 1955 Р., о год. 7:30 веч.
в У. Н. Домі, 140-142 — 2-га Евеню в Ню Йорку, кімн. ч. 22.
На порядку нарад — Репрезентативний Бенкет-Баль в Готелі Статлер.
З огляду на важкість справ присутність всіх представників Організацій обов'язкова.

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і т. д.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

БЕЗ РІЗНИЦІ ЧИ ВИ МАЄТЕ 100 ДОЛ. ЧИ 100,000.00 ДОЛЯРІВ

Ваші гроші можуть працювати для Вас в різних американських підприємствах—як прикладом в GENERAL MOTORS, DU PONT, R.C.A., AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO., GENERAL ELECTRIC, STANDARD OIL, і ін.

Ідіть слідами більш чим 1 мільйона американців, які завдяки ІНВЕСТИЦІЙНИМ ФОНДАМ (Mutual Funds користають зі зросту і зисків американської промисловості.

Одночасно, Ви маєте всі вигоди і користі, які Вам може дати тільки фаховий нагляд над Вашими інвестиціями.

Ми розглядаємо та уґлядновою всі індивідуальні потреби — та маємо привабливі пляни навіть на найскромнішу кишеню.

ІНВЕСТУВАТИ МОЖНА ОДНОРАЗОВО ВІД 250 ДОЛ. ВГОРУ — АБО МІСЯЧНО ВІД 10 ДОЛ. ВГОРУ.

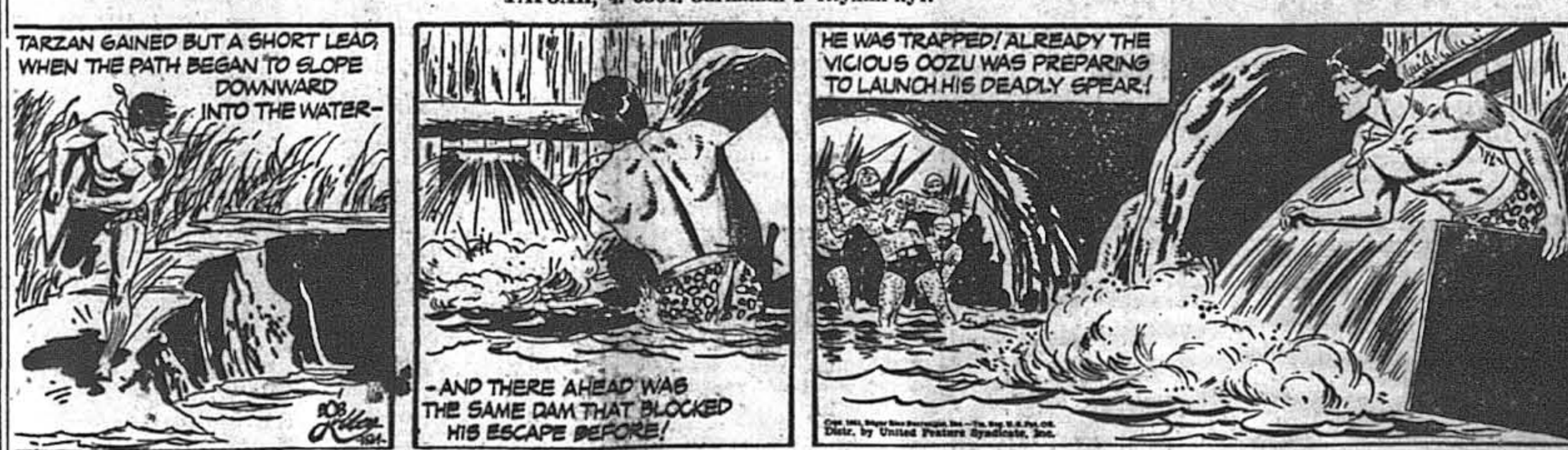
Всі інформації в повищих справах даємо в англ. і українських мовах безкоштовно та без будь-яких зобов'язань з Вашого боку. За інформаціями, просимо виповнити і вислати поданий внизу купон, або телефонувати, в понеділок і п'ятницю від год. 4 до 7-ої на будь-яке з поданих на купоні чисел, а в інші дні кликати:

ROSELLE, N. J. — Tel. CHestnut 5-5963.

Ім'я ....
Прізвище ....
Вік ..... Тел. ....
Адреса ....

KING MERRITT & Co., Inc.
Foreign Language Dept. (Ukrainian)
391 Grand Avenue,
Englewood, New Jersey
Tel. LOwell 7-0103
в Ню Йорку:
MUrray Hill 8-8840

ТАРЗАН, ч. 3564. Заганяний в глухий кут.

Тарзан він трохи перед, аж стежка почала схилятися вниз до води....

..А там попереду була та сама загата, яка заблокувала була перед тим його втечу!

Він був у пастці! Злобний Узу вже приготовлявся кинути смертельний спис!